

VOGELS IN ONZE STREEK

broedseizoen 2006 en waarnemingen van 1 juni tot 31 augustus 2006

Een rekensommetje leert ons dat in 2006 wellicht 89 à 92 soorten vogels kwamen broeden in onze streek. Al bij al werd het een tamelijk rustig broedjaar. Records werden opgetekend bij het Woudaapje (voor het eerst 2 broedkoppels tegelijk in onze regio !), Canadese Gans, Sperwer, Grote Gele Kwikstaart en Blauwborst.

Als je interesse hebt om één of meerdere groepen vogels te beschrijven voor deze rubriek, dan kan je een mailtje sturen naar yann.feryn@scarlet.be.

Voor dit artikel verwerkten we de gegevens, op het forum geplaatst, of ingestuurd door tientallen waarnemers aan Luc Vandeghinste, Wolvenstraat 4 te 8500 Kortrijk (0498/90.92.90), vwg@zwwlkoepel.be. Bij Luc kun je waarnemingslijsten bekomen. Of nog beter: je kan je waarnemingen digitaal doormailen. Kijk hiervoor op onze website www.zwwlkoepel.be/vwg of contacteer onze pc-man Filip Goussaert (webmaster van dezelfde website). Op de site werd ondermeer ook een door-te-sturen-soortenlijst opgenomen, naast een gedetailleerde statuslijst van alle ooit in Zuid-West-Vlaanderen waargenomen vogelsoorten.

*Vogelsoorten waar **bahc** bij staat vermeld, daar dient de waarnemer een verslag voor op te stellen voor het Belgisch Avifaunistisch Homologatiecomité. U kunt een homologatieformulier opvragen bij Luc of op het Internet (www.bahc.be).*

WEER

Juni begon koud met de eerste dagen van de maand temperaturen ruim onder normaal van hoogstens 11 tot 16°C. Ook de 15de, de 21ste en de 22ste en de 26ste en de 27ste waren koude intermezzo's met maxima ruim onder de 20°C. Daartussen zomerde het volop met zelfs een hittegolf van 9 tot 14 juni. Zelfs aan de kust werd het die dagen tropisch warm. Ook de laatste dagen van de maand werd het meer dan 30°C en noteerde men plaatselijk opnieuw een hittegolf. In de nachten bleef het op de eerste nachten die erg koud waren na, meestal vrij zacht.

De neerslag was niet veel van de partij. Het regende vooral rond 13-14/06, 18-19/06 en rond 25-28/06. De regen viel in die dagen vooral als onweersbuien met plaatselijke wateroverlast, vooral in het westen van het land tijdens 13-14/06 en vooral in het midden en oosten van het land in de latere onweersintermezzo's.

Omdat de zon er vooral de laatste tien dagen niet echt veel van bakte, eindigden we daar met een tekort. De maand was dus wat te somber. De wind kwam in de warme perioden meestal uit het zuidoosten, tijdens de andere perioden was ze meestal noordwest.

Juli was een noch min noch meer verzengende hittemaand. De ene hittedag volgde de andere op. In de Kempen was de maand bijna één lange ononderbroken hittegolf! De eerste week noteerden we zowat overal 27°C of meer, slechts heel af en toe viel er links of rechts wat neerslag te noteren uit restanten van onweersbuien. Vanaf de 6de werd het ook 's nachts bijzonder warm: tot wel 20°C. Daarna volgen een drietal dagen met normaal zomerweer en af en toe wat regen.

Vanaf de 10de tem de 26ste gaat het los: hoogzomer zonder voorgaanden! 30°C is schering en inslag en ook 's nachts is het bijzonder warm. Alleen rond de 22ste is er wat onweer en dito neerslag van betekenis te noteren.

Vanaf de 27ste takelt de hitte af, maar het blijft nog zomers. Er vallen dan wel op uitgebreider schaal (onweers)buien, maar nog steeds zijn er plaatsen waar het droog blijft.

Met ruim 300 uur zonneshijn, werd het de 3de zonnigste julimaand ooit, maar dat verwondert wellicht niemand. De wind kwam meestal uit de richtingen NO ofwel uit zuidelijke richtingen.

Na de prachtige, recordwarme julimaand, gooide **augustus** het over een totaal andere boeg: de maand werd somber, koud en nat. De nachtelijke minima bleven meestal erg zacht, maar de maxima kwamen zowat nergens nog aan 25°C. Op vele dagen bleek zelfs 20°C teveel gevraagd, maar vooral de 14de en de 15de waren ronduit kille dagen met maxima van 15-16°C.

Zowat elke dag van de maand regende het wel ergens. Meer zelfs: het woord 'wateroverlast' is nog nooit zoveel in de weerberichten aanwezig geweest als deze maand. Een overzicht zou ons te ver leiden, maar bijna iedere dag regende het wel ergens meerdere tientallen liters. Vooral de 25ste sprong er met kop en schouders uit wanneer Oost-Vlaanderen gewoon rampgebied werd: in het Meetjesland en omgeving stonden volledige gemeenten blank: er viel plaatselijk tot 130 liter op amper 12 uur tijd ...

De maand was zo somber dat we amper de helft van de normale hoeveelheid zonneshijn te verwerken kregen. Augustus 2006 werd dan ook de somberste augustusmaand ooit opgetekend. De wind kwam vooral uit westelijke richtingen en was meestal zwak tot matig, maar tijdens onweders werd toch lokaal schade aangericht door zware windstoten.

Opgesteld voor Oriolus en Klimop door Werkgroep Weerkunde, info : www.weerkunde.be (Geert Naessens).

FUTEN (free)

Dodaars. Dodaarsjes kwamen tot broeden in de bezinkingsbekkens te Escannafles (min. 1 kp), in de

Gavers te Harelbeke (4 kp), in de Poel te Menen (1 kp) en mogelijk ook in het Schrijverke te Marke. *chw,gou,lam,ntj*

Fuut. We ontvingen broedgegevens uit Bavikhove (3 kp), Escanaffles (2 kp), Gullegem (2 kp), de Gavers (21 kp), Kerkhove (1 kp), Kuurne (1 kp), Marke (1 kp), Menen (1 kp), Moen (3 kp), Wevelgem (1 kp)

Geoorde Fuut. Naar jaarlijkse gewoonte pleisterden er Geoorde Futen op de Gavers in juni en juli. De grootste groep, 10 ex, werd op 09.06 geteld. *cbr,gou,sxj*

REIGERS (free)

Woudaap. Het werd een uitzonderlijk jaar voor Woudaapjes in Zuid-West-Vlaanderen. Voor het eerst broedden 2 koppels met zekerheid in de regio. Een eerste koppel, in de Gavers te Harelbeke, bracht 1 jong groot. Het koppel in Bavikhove kon 2 juvenielen met succes opvoeden. *xlp,gou,cbf,cbr,ber e.a.*

Blauwe Reiger. 73 koppels Blauwe Reiger kwamen dit jaar tot broeden in het Reigerbos aan de Gavers te Deerlijk. Het recordjaar was 2006 met 77 kp. *gou*

ZWANEN, GANZEN en EENDEN (dirk)

Knobbelzwaan. Er werden broedgevallen opgetekend in de Gavers (5 kp), wat dan ook verklaart dat daar de grootste concentratie (30 ex. op 05.08) voor de beschouwde periode werd vastgesteld, de bezinkingsbekkens te Escanaffles (3 kp), en telkens 1 kp aan de Waarmaardecoupure en Coupure Deweer te Avelgem. *lam,xrd,xrl,chw,xel,vac.*

Canadese Gans. We ontvingen gegevens over 21 koppels (1 kp te Heule, 7 kp te Marke, 7 kp in het Scheldegebied, 3 kp te Hulste, 1 kp te Wielsbeke, 1 kp te Lauwe en 1 kp aan de poel te Menen). Mogelijk lag het werkelijke aantal broedkoppels nog iets hoger omdat niet alle gegevens daaromtrent ons werden toegestuurd. Grootste groepen: 50 ex. langs de A17 te Aalbeke op 08.08 en 44 ex. in de Scheldemeersen te Outrijve op 20.08.

Brandgans. Er vloog een grote groep (68 ex.) boven de Leiemeersen te Wevelgem op 04.07. *doe.*

Nijlgans. Er was een geslaagd broedgeval in de Gavers. *gou.*

Casarca. In tegenstelling tot de zomer van 2005, kwam deze soort verleden jaar opnieuw tot broeden, met name langs de Oude Leie te Bavikhove (1 kp met 4 pulli). *huj.*

Bergeend. Er waren broedgevallen te Escanaffles (1 kp op de Schelde, resp. aan de bezinkingsbekkens), te Spiere (1 kp op Spierekanaal, resp. aan de bezinkingsbekkens), te Outrijve (minstens 1 kp) en mogelijk ook aan Bergelenput.

Smient. Het w. Smient dat sedert 13.05 aanwezig was aan de bezinkingsbekkens te Escanaffles, bleef daar minstens aanwezig tot 09.06. *chw,md.*

Krakeend. Voor het zesde opeenvolgende jaar broedde de soort te Avelgem-Escanaffles (2 kp met resp. 5 en 2 pulli). Voorts was de soort gedurende de periode aanwezig aan de Gavers (max. 6 ex. op 10.06). *chw,gou,ber,vab.*

Wintertaling. De enige echte zomerwaarneming betrof een m. op de Gaverplas op 25.06. *alp.*

Zomertaling. Tussen 03.06 en 30.07 was de soort aanwezig aan de Gavers met max. 4 ex. op 07.06 en 18.06. Voorts werd op 12.07 een Zomertaling gezien langs de Leie te Ooigem. *van,des,gou,cbr.*

Slobeend. De soort was aan de Gavers aanwezig op 11.06 en 13.06 (resp. 7 en 2 ex.).

Kuifeend. Er waren broedgevallen te Spiere (1 kp langs Spierekanaal), in de Gavers (3 kp) en aan de bezinkingsbekkens te Escanaffles (1 kp). *chw,gou,ber,xrd,xrl.*

ROOFVOGELS (yann) en UILEN (free)

Wespendief. In juli en augustus ontvingen we enkele gegevens van Wespendief uit de Scheldestreek (09.07 en 12.07 Avelgem, 08.08 Waarmaarde). Wellicht betrof het vogels die broeden net buiten de regiogrenzen. *dzf,pae,ber,stefaan buddaert*.

Bruine Kiekendief. Net ten zuiden van de regio werd op 09.04 een baltsend koppel Bruine Kiek vastgesteld. Mogelijk kwam de soort hier tot broeden. *chw*.

In de omgeving van Sint-Denijs overzomerde een w. *doo,ddd,chw,meg,db,y,gou,e.a*.

Havik. Op 20.07 werd een Havik opgemerkt aan Mortagnebos Sint-Denijs. *db,y*.

Sperwer. We ontvingen broedgegevens uit Anzegem (3 kp), Avelgem (3 kp), Bellegem, Bissegem, Deerlijk (mogelijk 1 kp), Gavers (3 kp), Hulste, Ingooigem (2 à 3 kp), Kortrijk (3 à 5 kp), Lauwe, Marke (2 kp), Menen, Moen, Ooigem (mogelijk 1 kp), Outrijve, Sint-Denijs (2 kp), Tiegem (2 kp, waarvan één in een Torenavkennestkast !), Vichte, Waregem (mogelijk 1 kp), Wevelgem en Zwevegem (2 kp) (telkens 1 kp tenzij anders vermeld).

In totaal komen we dit jaar dus aan minstens 31 à 37 kp. Het werd het beste jaar ooit (vorige bestjaar was 2003 met 27 à 33 kp). We dachten de laatste jaren een stagnatie vast te stellen van het aantal broedende Sperwers. Niet dus.

Buizerd. De soort broedde zeker in Anzegem, de Gavers en Ooigem. Daarnaast waren er mogelijke broedgevallen te Tiegem, Outrijve, Kortrijk en Bellegem.

We hadden dit jaar dus 3 à 7 kp. Vorig jaar was het beste jaar ooit met 4 à 8 kp.

Torenavk. De soort broedde minstens te Aalbeke, Bellegem, Gavers, Hulste, Ingooigem (2 kp), Kortrijk, Kuurne, Marke, Menen, Sint-Denijs, Tiegem en Zwevegem (telkens 1 kp, tenzij anders vermeld). Mogelijk was er ook een broedgeval in Hulste, Kerkhove, Kooigem, Menen, Moen en Ooigem.

We telden dus 13 à 19 kp. In 2003 waren dat er nog 23 à 32.

Boomv. De soort broedde te Avelgem (1 à 2 kp), Deerlijk, (2 kp), Gavers, Harelbeke, Heestert, Hulste, Ingooigem (2 kp), Kortrijk (mogelijk 1 kp) Marke, Ooigem, Sint-Denijs en Vichte (telkens 1 kp, tenzij anders vermeld).

We ontdekten 13 à 15 kp.

Slechtv. “De Slechtv. broedde in 2006 niet in de elektriciteitscentrale van Ruien. Er is zelfs geen eileg geweest, maar er werd wel een nestkultje gedraaid in de nestbak”, werd ons meegedeeld door FIR-verantwoordelijke Guy Robbrecht. Op 09.09 werden echter 1 ad. en 2 juv. vogels gezien aan de centrale. Het is niet duidelijk of deze waarneming iets te maken heeft met een (laat ?) broedgeval. *fey,chw,vac*.

Bosuil. De soort broedde in het Bassegebos te Kaster, in het Sint-Arnolduspark te Tiegem en mogelijk ook in het Orveytbos te Moen. *vac,pvt,db,y*

Kerkuil. In 2006 broedde een koppel Kerkuil in Ingooigem, Anzegem en Bavikhove. *blm,ber*.

Ransuil. We ontvingen gegevens van broedgevallen in de Gavers, te Anzegem (meerdere koppels), Heestert en Bellegem, *ber,dhm,chw*

HOENDERACHTIGEN (free)

Kwartel. Er waren broedgevallen te Kooigem (1 kp), in Sint-Denijs (min. 3 kp) en in Waregem (1 kp). *dl,pif,ddd*

STELTLOPERS (dirk)

Scholekster. De soort broedde met zekerheid te Wevelgem, Menen, Moorsele en te Outrijve (telkens 1 kp). Broedverdacht gedrag werd opgemerkt te Moen, Ingooigem en Bissegem.

Kleine Plevier. Er was een broedgeval op de Groeninghe-site te Harelbeke. Mogelijke broedgevallen waren er te Kortrijk, in de omgeving van Lavaertput te Marke, in de industriezone te Avelgem en op de MabraLys-site (omgeving Luipaardbrug) te Stasegem. *cbr,dbv,cbf,meg,ntj,del,huj.*

Wulp. Op 17.06 werd een ex. gezien aan de Heulebeek te Moorsele. *sel.*

MEEUWEN (dirk)

Zwartkopmeeuw. Er waren twee zomerwaarnemingen: 1 ex. aan de Gavers op 25.06 en 1 ex. aan het sas van Ooigem op 12.07. *tgh,des.*

OVERIGE NIET-ZANGVOGELS (free)

Ijsvogel. Ijsvogels broedden met zekerheid aan de Coupure Deweer te Avelgem, het oud kanaal te Bossuit, de Gavers te Deerlijk, de Coupure te Kerkhove, de Groene Long te Kuurne, De Poel en het O.T. te Menen en de Lavaertput te Marke. *dee,dzf,cbr,xel,puw,lam,ntj*

Kleine Bonte Specht. In de Gavers broedden twee koppels Kleine Bonte Specht. Ook werd op 08.08 een dood exemplaar gevonden aan de Budascoop te Kortrijk. *gou,vql*

ZANGVOGELS (yann)

Oeverzwaluw. In Bergelenput broedden in 2006 maximaal 15 koppels. Mogelijk broedde de soort ook in de kleiput aan de Pontestraat te Marke. Hier werden 3 versgegraven nesten gevonden. *lam,dey.*

Huiszwaluw. Interessante concentraties of volledige tellingen : Op 23.05 vlogen 400 Huiszwaluwen boven de Gaverplas; 59 kp in Anzegem (volledige telling), 40 kp in Avelgem, waarvan 22 aan het oud stationsgebouw, 15 kp onder de Scheldebrug te Kerkhove (in 2005 : 19 kp, in 2004 : 12 kp, in 2003 : 4 kp), 7 kp in Kuurne (Kerkstraat, Albertstraat en Tramstatie), 10 kp aan de centrale nabij het kanaal te Zwevegem; 46 bruikbare nesten, waarvan de meeste bewoond, onder de brug aan het sas te Ooigem. *gou,lid,chw,xaj,cll,cbr.*

Grote Gele Kwikstaart. De Grote Gele Kwik broedde aan de Weedriesbeek te Anzegem, aan het sas van Ooigem (Leie), waarschijnlijk ook aan de sluis van Harelbeke (Leie) en in de buurt van het sas van Spiere en dat van Waarmaarde (beide Schelde), en mogelijk aan de sluis nabij de Stasegemsesteenweg te Kortrijk (kanaal). *gou,cbr,tgh,chw,puw,lid,ber,dbv.*
Wellicht is 2006 voorlopig het beste broedjaar voor de soort.

Blauwborst. De soort werd voor het 3de opeenvolgend jaar geïnventariseerd te Sint-Denijs naar aanleiding van het akkervogelproject. Dit resulteerde in 30 kp (in 2004 en 2005 resp. 18 à 21 kp en 27 kp met dezelfde onderzoeksinspanning). Buiten de perimeter van het onderzoeksgebied werden Blauwborsten vastgesteld te Bossuit (1 kp), Escanaffles (1 kp), Gavers (1 kp), Bergelenput (1 kp), Outrijve-Bossuit (1 kp) en Zwevegem-Kortrijk (3 kp).

Gekraagde Roodstaart. De Gekraagde Roodstaart heeft mogelijk gebroed in de Vetex-tuin te Kortrijk. *zsj.*

Cetti's Zanger. Deze zomer werd de Cetti's Zanger opgemerkt in de Gavers : op 25.06 en 23.07. *tgh,gou.*

Rietzanger. Er broedden weer 2 à 4 kp in de Gavers. Wellicht broedde de soort ook aan de Sint-Pietersbrug te Moen. *wvg,cll*

Kleine Karekiet. De enige volledige inventarisatie gebeurde de Gavers. In 2006 werden 42 à 50 kp geteld (in recordjaar 2006 waren het er 50 à 53). *wvg.*

Braamsluiper. De soort broedde te Marke, Vichte en in de Gavers. *ntj,vac,wvg.*

Glanskop. Op 01.03 werd een koppel Glanskop opgemerkt in het Sint-Arnolduspark van Tiegem. *vac.*
Deze waarneming wijst erop dat de soort er wellicht nog steeds broedvogel is.

Matkop. Het beste gebied voor deze soort, de Gavers, was dit jaar nog goed voor 2 à 4 kp. Aan de oude spoorwegberm in Avelgem werden 2 kp waargenomen en op 21.04 was er een zangpost aan de Leieweg te Marke. Mogelijk was er ook een broedgeval aan de brandweer te Kortrijk. *wg,chw,ntj*.

Boomklever. Er werden broedgevallen vastgesteld in de Gavers (2 à 5 kp), aan de Venning in Kortrijk, in het centrum van Sint-Denijs en mogelijk op 't Hoge in Kortrijk. *wg,ber,dby,ntj*.

Wielewaal. De soort broedde waarschijnlijk in de Gavers (mogelijk 2 kp) en in het kasteelpark van Bossuit. *wg,chw,xel*.

Roek. We ontvingen gegevens van de kolonie aan de Leie te Kortrijk (den Hert) (14 kp), Bos Samain en Dewitte te Lauwe (71 kp), Achtkanter Kortrijk (9 kp), Kasteeldreef Marke (8 kp), het Reigerbos Gavers (22 kp), het Lang Water te Zwevegem (40 kp) en te Gullegem aan de Europalaan (9 kp) en de Hoge Kouter (11 kp). *lam,fey,vql,vwg,chw,pvt,e.a.*
In totaal was 2006 dus goed voor minstens 184 kp. 2001 was het beste jaar ooit met 250 kp.

Europese Kanarie. Op 19.06 zat een Europese Kanarie te zingen in het centrum van Rekkem. *ntj*.

Putter. De soort heeft gebroed aan te Heule en mogelijk te Helkijn, Marke, Heestert en Menen. *tgh,chw,ntj,lam*.

Appelvink. Mogelijk broedde de soort in de Gavers (waarneming op 11.06). *gou*

Grauwe Gors. Van eind juni tot 03.07 werden in Sint-Denijs plots tot 5 zangposten opgemerkt. Eén zangpost bleef hier tot 09.07. Wellicht kwam de soort niet tot broeden. *ddd,dby,e.a.*

coördinatie en redactie : Yann Feryn

gegevensverwerking : Luc Vandeghinste, Regionaal Coördinator (Reco) en Christoph Wintein (forumwatcher)

interpretatie gegevens & tekst : Dirk Derdeyn (zwanen, ganzen, eenden, steltlopers en meeuwen), Free Claerbout (futen, reigers, uilen, hoenderachtigen, overige niet-zangvogels) en Yann Feryn (roofvogels en zangvogels)

leescomité : @afhankelijk van wie reageert.